

Markkinavuoropuhelu ja muut markkinakartoituksen keinot

Markkinakartoituksen keinot ja opas

Alla määrittelyä käsitteeseen liittyvään terminologiaan.

Markkinakartoituksella tarkoitetaan yleisesti kaikkea sitä markkinoilla olevan tiedon selvittämistä, jota hankintayksikön on mahdollista saada ja hyödyntää hankintaa suunnitellessaan ja valmistellessaan. Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) asettaa ohjeita ja reunaehtoja markkinakartoituksen toteuttamiseen.

Markkinavuoropuhelu tarkoittaa markkinoiden kartoittamiseksi järjestettäviä tapaamisia potentiaalisten tarjoajien kanssa sekä hankinta-asiakirjojen tai muun materiaalin kommentointikierrosta tarjoajien kanssa.

Ennakkoilmoitus tarkoittaa Hilma-verkkopalvelussa julkaistavaa määrämuotoista ilmoitusta suunnitella olevasta hankinnasta.

Tietopyyntö tarkoittaa potentiaalisille tarjoajille pääsääntöisesti ennakkoilmoituksen yhteydessä tai sen jälkeen lähetettävää vapaamuotoista kirjallista kyselyä, jossa hankintayksikkö pyytää kirjallisesti lisätietoja mahdollisilta tarjoajilta tarjouspyynnön valmistelemiseksi ja hankinnan toteuttamiseksi.

Hyödynnä KEINO-osaamiskeskuksen markkinavuoropuheluopasta:

[Linkki: Hankinnan markkinakartoituksen opas \(PDF\)](#)

[Linkki: Hankinnan markkinakartoitus KEINOn verkkopalvelussa](#)

Markkinavuoropuhelu

EU:n hankintadirektiivi tukee ja kannustaa hankkijaa tekemään yhteistyötä yritysten kanssa. Hankkijan voi olla haasteellista tietää, mitä haitallisia aineita kilpailutettavat tuotteet ja palvelut voivat sisältää.

Markkinat muuttuvat ja tuotekehitys etenee. Ajantasainen tieto on yrityksillä ja alalla.

Markkinavuoropuhelu auttaa määrittämään oikean vaatimustason (tähdätään tarpeeksi ylös). Vuoropuhelussa kannattaa myös keskustella kriteerien todentamisesta.

Markkinavuoropuhelun kautta viestitetään toimittajille myös kunnan tarpeista ja tavoitteista, esimerkiksi kemikaali-, ilmasto- tai kierotalousstrategiasta.

[Linkki: Markkinavuoropuhelun toteuttaminen](#)

Kemikaalliviisaat hankinnat – Kokemuksia Turusta

Esimerkki Turun kemikaaliturvallisuutta lisäävästä viestinnästä

Kemikaalit arjessamme

Palonestoaineet
Palonestoaineita saattaa löytyä mm. kalusteista ja ne kertyvät erityisesti huonepölyyn.

Ftalaatit
Ftalaatteja saattaa löytyä mm. elektroniikasta, painomusteesta, sisustustekstiileistä sekä liimoista.

Formaldehydi
Formaldehydiä saattaa löytyä mm. lastulevystä valmistetuista huonekaluista, sisustustekstiileistä, maaleista tai erilaisista pinnotteista.

Perfluoratut yhdisteet
Perfluoraatteja saattaa löytyä mm. matoista, nahkatuotteista sekä siivoamiseen tarkoitetuista puhdistusaineista.

Vinkejä työpaikan kemikaalikuorman vähentämiseen:
Suosi ympäristömerkkejä. Ympäristömerkityissä tuotteissa on vähemmän haitallisia kemikaaleja.
Ota selvää, ole kriittinen. Ekotukihenkilönä voit jakaa puolueetonta tietoa haitallisista kemikaaleista myös työpaikallasi.

Tiesitkö, että:
Haitalliset kemikaalit voivat vaikuttaa mm. lisääntymiskykyyn, hermostoon, maksaan ja munuaisiin. Joidenkin epäillään aiheuttavan sikiövaurioita, oppimis- ja käyttäytymishäiriöitä ja haittaavan immuunisysteemiä.

Pohjautuu NonHazCity-projektin materiaaleihin. NONHAZCITY

Viestiminen kunnan sisällä sekä kunnan sidosryhmille

Green deal -sopimus

"Hankintayksiköt viestivät ja jakavat tietoa kemikaaleista päiväkotiympäristössä, yhteisistä hankintakriteereistä ja muista parhaista käytännöistä haitallisten aineiden vähentämiseksi."

The screenshot shows the website 'ekotuki' with a navigation bar in pink. The main heading is 'Tervetuloa ekotukihenkilöiden kemikaalikoulutukseen'. Below it, there are two quotes in italics: 'Kaikki tuotteet markkinoilla ovat tutkittuja turvallisia, kemikaaleja suitsaan tiukalla lainsäädännöllä, joten ne eivät voi aiheuttaa minkäänlaisia terveys- tai ympäristöhaittoja.' and 'Ilmastonmuutos on paljon tärkeämpi asia ratkaista kuin ympäristön kemikalisoituminen ja haitallisiin aineisiin ei tarvitse sen kummemmin keskittyä.' The text continues with 'Molemmat väitteet ovat tarua.' and 'Yllä olevia kemikaalimyyttejä on lukuisia. Myös sinulla saattaa olla kemikaalimyyttejä? Haluatko ratkaista ne?'. It then describes the training course in Turku, mentioning it's part of a project with the city of Turku. A photo of many small vials in a tray is shown. The section is titled '1. Johdanto haitallisiin aineisiin' and explains the purpose of the training: to provide information on chemical safety and environmental impact.

Käytännön esimerkki Turun kalustehankinnan tarjouspyynnön valmistelusta

Turussa hankittiin pilottina päiväkodin ja koulun kalusteita. Avainasemassa oli kalusteyrityksille suunnatut kyselyt sekä markkinavuoropuhelu.

Kaksiosaisella kyselyllä kartoitettiin miten yritykset pystyvät vastaamaan kemikaalikriteereihin. Markkinavuoropuhelutilaisuuksia järjestettiin kaksi: 1. Turun tahtotila ja keskustelua tavoitteista ja 2. yhteenveto kyselyiden tuloksista sekä keskustelua kriteerien tasosta.

Kemikaalikriteerit ensimmäistä kertaa tarjouspyyntöön keväällä 2019. Keväällä 2020 uusi markkinavuoropuhelu ja kysely sekä tarjouspyyntöjen kemikaalikriteerien kartoitus. Marraskuussa 2020 julkaistiin Turun kaupungin ja Turun AMK:n kalusteiden puitesopimuksen tarjouspyyntö, Mukana 20 ympäristö- ja kemikaalikriteeriä

Tilaajan näkökulma

” Turun kaupungilla ja Turun ammattikorkeakoululla on kunnianhimoisia ympäristötavoitteita liittyen mm. ilmastomuutoksen hillitsemiseen, kiertotalouden edistämiseen sekä haitallisten kemikaalien vähentämiseen. Syksyn 2020 toimisto- ja oppimisympäristökalusteiden puitesopimuksen kilpailutuksessa käytettiin lähes 20 ympäristö- ja kemikaalikriteeriä. Tämä on enemmän kuin koskaan aikaisemmin kyseisten tuotteiden kohdalla. Kalustetarjouspyynnön valmisteluryhmä näkee, että ympäristö- ja kemikaalikriteerien käyttö tarjouspyynnössä vie Turkua ja Turun ammattikorkeakoulua lähemmäksi tavoitteitaan, sekä viestittää tarjoajille tahtotilastamme edistää kestäviä julkisia hankintoja.”

- Kalustetarjouspyynnön valmisteluryhmä Turun kaupunki ja Turun ammattikorkeakoulu.

Maalit ja maalaustarvikkeet → SAP- tilausjärjestelmä kuntoon

- Maalit käytössä kouluissa ja työpajoissa.
- **Tavoitteena saada käyttöön ympäristömerkittyjä maaleja.**
- Kartoitettiin maalien tukkumyyjiltä tiettyjen tuoteryhmien maalien vastaavuutta EU:n GPP kriteereihin ja Joutsenmerkin kriteereihin.
- Vastauksista kävi ilmi, että kriteereiden välillä on pieniä eroja ja testaukset eivät välttämättä ole tehty GPP-kriteerin vaatimusten mukaan vaan esim. Joutsenmerkin vaatimusten mukaan → **markkinakartoituksella saadaan tietoa mitä merkkejä tai kriteereitä kannattaa käyttää**
- **Kun maaleja ja maalaustarvikkeita tarkasteltiin SAP-tilausjärjestelmässä, huomatiin, että SAP-järjestelmässä oli puutteita siinä, kuinka ympäristömerkityt tuotteet voi sieltä löytää.**

**Green deal tukenasi
kemikaaliturvallisten
hankintojen tekemisessä**

Yhteenveto: Green dealin tavoitteet

Green dealin tavoitteena on vähentää tarpeettomia antimikrobisia aineita, hajusteita sekä väriaineita. Dealissä sovelletaan tiukempia lainsäädäntörajoituksia (leludirektiivi) kemikaalien osalta kaikkien lelujen ja lastenhoitotarvikkeiden hankinnoissa.

Green dealin avulla nopeutetaan erityistä huolta aiheuttavien aineiden kieltämistä varhaiskasvatuksen hankinnoissa hyödyntäen ECHAN kandidaattilistan ilmoittamisvelvoitetta hankinnoissa (kunkin hankinnan aikana voimassa oleva lista).

Lisäksi laaditaan yhteiset hankintakriteerit haitallisten aineiden vähentämiselle päiväkotiympäristössä ja soveltaa niitä hankinnoissa.

[Linkki: Green deal Sitoumus2050 –palvelussa](#)

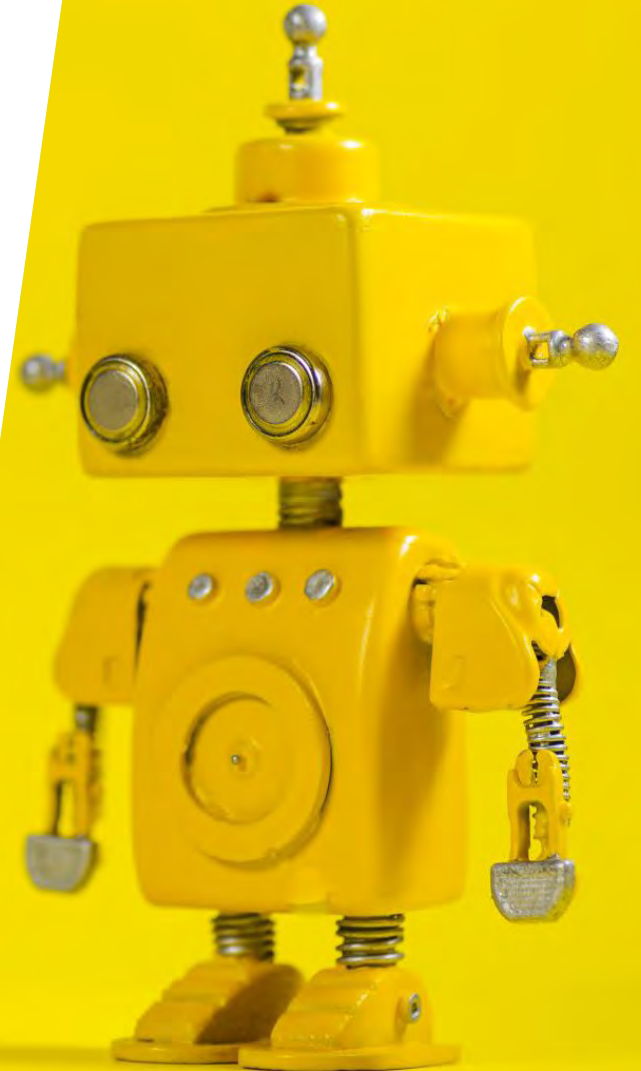
Tietolähteitä

MATERIAALEJA

- [Kemikaaliviisaan hankkijan opas](#)
- [Kemikaaliviisaat julkiset hankinnat –opas kunnille](#)
- [Itseopiskelumateriaalia kemikaaleista kuntien työntekijöille](#)
- [Webinaari- ja podcastsarja haitallisista aineista hankinnoissa ja kiertotaloudessa](#)

KRITEEREJÄ

- [Ruotsin kansallisen hankintaviranomaisen kriteerit](#)
- [EU:n GPP-kriteerit](#)
- [Joutsenmerkin kriteerit](#)
- [Joutsenmerkityt tuotteet](#)
- [EU-kukan kriteerit](#)

KIITOS

www.hankintakeino.fi

Tutustu myös Kemikaalit julkisissa hankinnoissa
–itseopiskelumateriaalien osaan 1 ja 2.

